

Looptijd

Oplevering Scheveningen Boulevard in 2013; ontwikkeling World Forum-gebied tot 2020

Locatie

Den Haag: Scheveningen strand en boulevard (van Sealife tot de noordelijke havenpier, inclusief aansluiting op winkelstraat Keizerstraat en het World Forum-gebied.

Samenwerkingspartners

- Gemeente Den Haag
- Hoogheemraadschap Delfland
- Ministeries van VenW, VROM en Economische Zaken
- Stadsgebied Haaglanden
- Provincie Zuid-Holland
- Internationale instellingen, private investeerders en ontwikkelaars

Resultaten

- fundering voor Haagse ambitie om tot 2020 te zorgen voor 32.000 nieuwe woningen, 250 ha bedrijventerreinen en 950.000 m² kantoorvloeroppervlakte, onder meer interessant voor internationale organisaties en werknemers
- veilige Dijk-in-Boulevard als kustverdediging
- ondertunneling Johan de Wittlaan
- groenstroken
- fietsverbindingen

Financieel overzicht | Scheveningen Boulevard

Totale kosten

€ 23,1 mln. waarvan:
 € 18,8 mln. aan extra kwaliteitsmaatregelen
 € 4,3 mln. aan flankerende maatregelen

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 10,8 mln.

Overige bijdragen

Reserve Boulevard gemeente Den Haag € 4,3 mln.
 Programma Begroting 2007-2010 gemeente Den Haag € 8 mln.

Financieel overzicht | World Forum-gebied

Totale kosten

€ 49,3 mln.*
 * maaiveldvariant

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 21,8 mln.

Overige bijdragen

Gemeente Den Haag € 19,8 mln.

Mooi en Vitaal Delfland

Nota Ruimte budget

34,9 miljoen euro

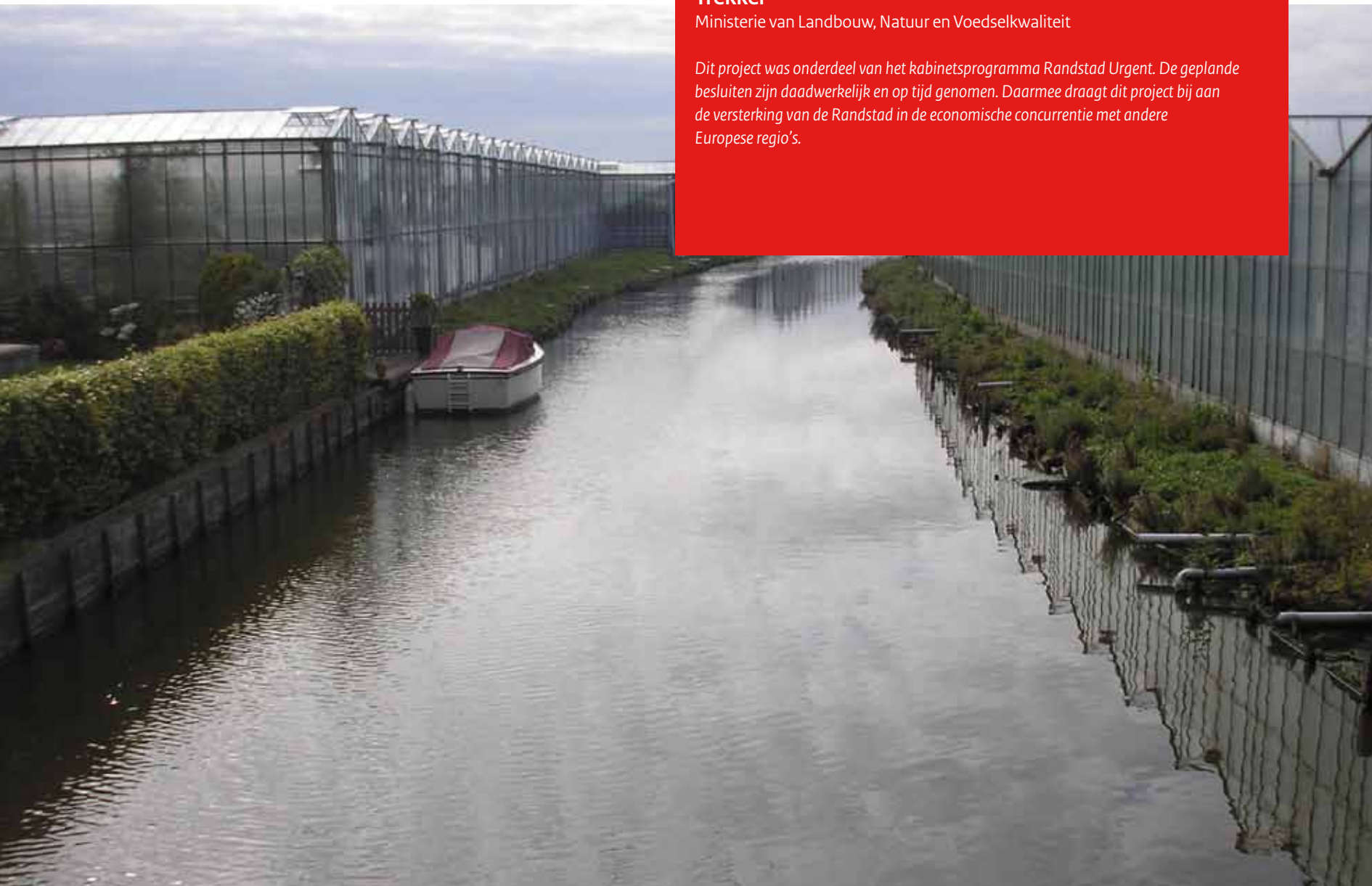
Planoppervlak

230 hectare

Trekker

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Dit project was onderdeel van het kabinetsprogramma Randstad Urgent. De geplande besluiten zijn daadwerkelijk en op tijd genomen. Daarmee draagt dit project bij aan de versterking van de Randstad in de economische concurrentie met andere Europese regio's.

Slingeren langs natuur, glastuinbouw en water

Herstructurering van oud glastuinbouwgebied en clustering van versnipperde glastuinbouw levert winst op voor de sector en de omgeving. Door een efficiëntere inrichting komt ruimte beschikbaar voor recreatie en natuur. Fietspaden in aantrekkelijke groene zones verbinden de kust met Midden-Delfland en het Groene Hart. Een belangrijke impuls voor de leefbaarheid en concurrentiekracht van de Randstad, het dichtstbevolkte economische zwaartepunt van Nederland.

Recreatie en natuur

De greenport Westland-Oostland is een dynamisch gebied dankzij de economische bedrijvigheid van de glastuinbouw. Herstructurering biedt kansen voor recreatie en natuurontwikkeling. In de deelgebieden Poelzone en Oostland-Groenzone ontstaat een aantrekkelijk gebied met nieuwe woningen, duurzame bedrijvigheid en kwalitatief groen. Door de schaarse ruimte slimmer te gebruiken en verspreid liggende kassen te concentreren komt 120 hectare vrij voor nieuwe natuur en recreatie. De woningbouw is duurzaam door energie-uitwisseling met kassen en hergebruik van afvalwater. De nieuwe glastuinbouwlocaties worden eveneens duurzaam ingericht. De rijksbijdrage is bestemd voor groene verbindingzones waarover fietsers, wandelaars en skaters zich moeiteloos kunnen verplaatsen. Deze recreatiezone is onderdeel van de Groenblauwe Slinger, een ecologische zone die Midden-Delfland met het Groene Hart verbindt.

Sterke bedrijven

In het allesomvattende plan worden de functies groenvoorziening, waterberging, herverkaveling en (recreatieve) ontsluiting gecombineerd. Deze integrale aanpak verbetert de uitgangspunten voor wonen en werken in de hele omgeving en dient zo als versterking van de Randstad. De recreatieve mogelijkheden krijgen een impuls, het gebied wordt klimaatbestendig en de bereikbaarheid van het Groene Hart en Midden-Delfland verbetert. De glastuinbouwsector die zo belangrijk is voor de Nederlandse economie wordt door herverdeling van bedrijfslocaties geoptimaliseerd. Zo ontstaan milieutechnisch en economisch duurzame bedrijven, met een sterke internationale concurrentiepositie.

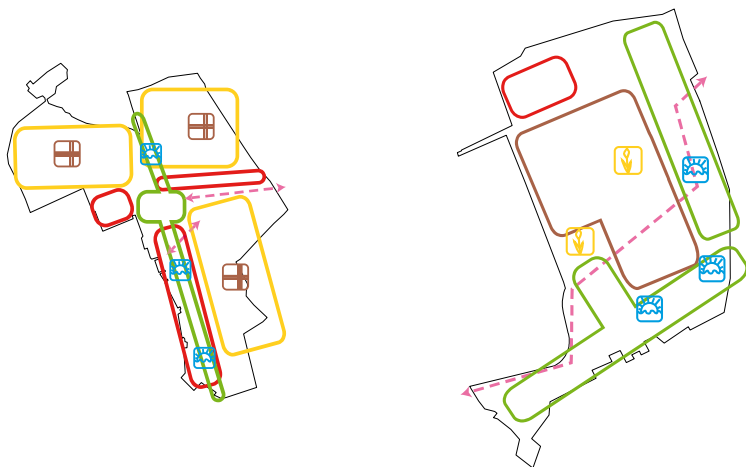
| Landschapsontwikkeling én bedrijvigheid |

Sanering en verplaatsing

In het Oostland vormt de Groenzone de uitloper van het stedelijke gebied in de gemeente Lansingerland. Water en groen wisselen elkaar af in het landschap, maar dit wordt nu nog gehinderd door versnipperde bedrijvigheid. Het sterk verrommelde glastuinbouwgebied Pijnacker-Oost - Voorafsche Polder wordt geherstructureerd door sanering en verplaatsing van oud glas. Het gebied krijgt een 'recreatieve dooradering', wat wil zeggen dat behalve bedrijvigheid ook recreatie een vast onderdeel wordt van de omgeving.

Leefbare steden

Ook in de Westlandse Poelzone leiden herstructurering van glas en nieuwe woningbouw tot een recreatief lint met verschillende functies. Dit vergroot de leefbaarheid voor bewoners in de steden, die makkelijker toegang vinden tot het groen. In de omgeving van Lansingerland sluit het Hoeksepark aan op het Bergse Bos en het Landscheidingspark op de Rottemeren. De nieuwe groene verbindingzone vormt een uitnodigende route voor bewoners van de nieuwbouwwijken. Deze ruimtelijke investering maakt de zuidelijke Randstad tot een aantrekkelijke internationale vestigingsplaats voor bedrijven en werknemers. Het project is een voorbeeld van een succesvolle combinatie van vernieuwing in de glastuinbouw en landschapsontwikkeling.

Aansluiting op rijksdoelstellingen

duurzaamheid

toename woningbouw

- verhoging kwaliteit leefomgeving, vergroting leefbaarheid

ontwikkeling groen

- opheffen tekort recreatief groen
- bereikbare en toegankelijke recreatieve voorzieningen
- bovenregionaal recreatiegebied

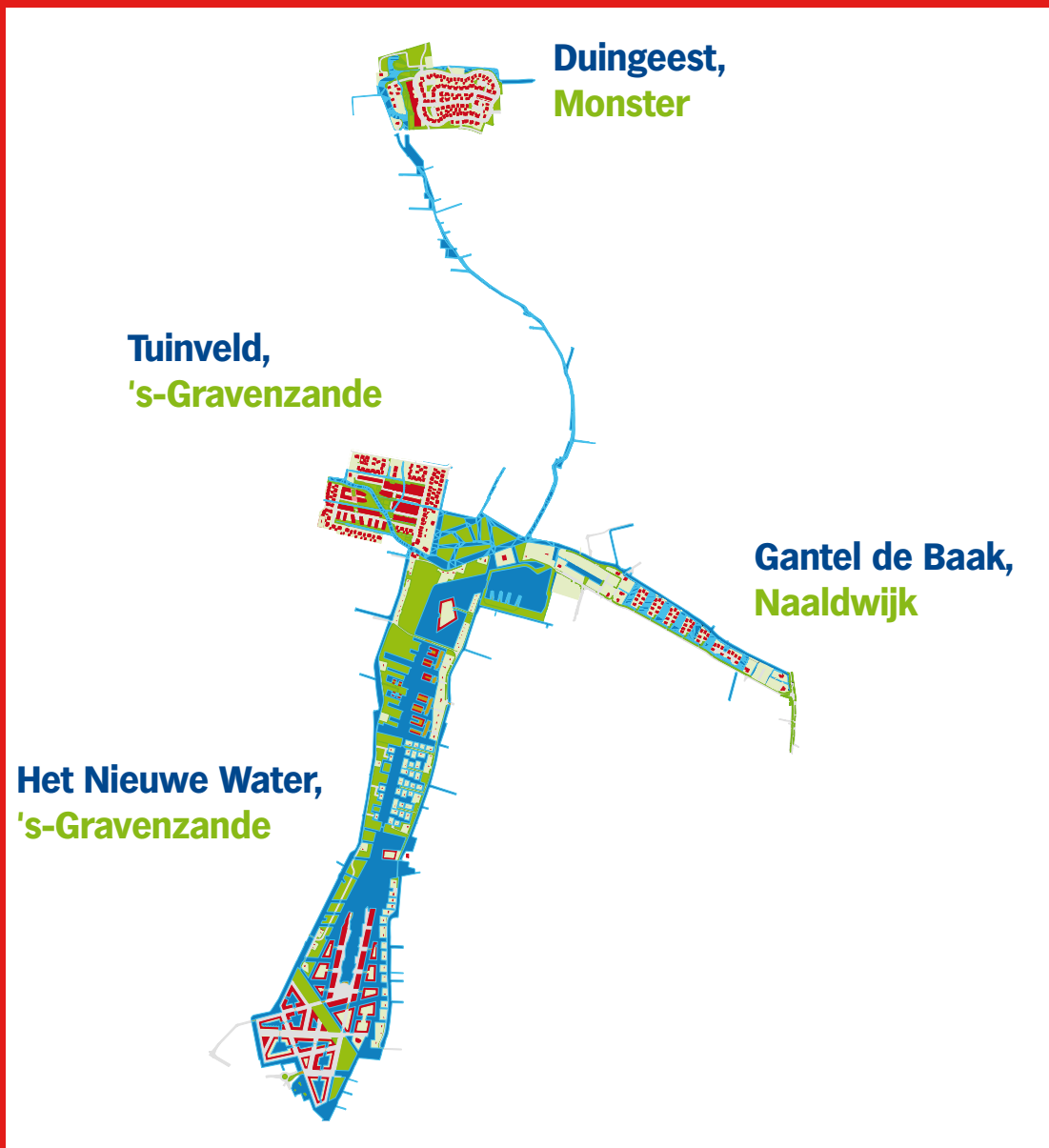
herstructurering en bundeling

optimale bereikbaarheid

behoud en versterken greenports

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland

Looptijd

Ten minste tot 2015

Locatie

Tussen Rotterdam, Den Haag en Zoetermeer (zuidelijke Randstad), meer specifiek in de gemeenten Westland (Poelzone) en Lansingerland/Pijnacker-Nootdorp (Oostland – Groenzone)

Samenwerkingspartners

- Gemeenten Westland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland
- WGR-regio Haaglanden
- Provincie Zuid-Holland
- Hoogheemraadschap van Delfland
- LTO-Noord/Glaskracht
- Ontwikkelingsorganisatie Het Nieuwe Westland
- Stadsregio Rotterdam
- VNO-NCW Oostland
- UO Groenzoom

Resultaten

Poelzone

herstructurering oud glas

120 ha

nieuwbouwwoningen

2000

waterberging/piekberging

75.000 m³

watercompensatie

maximaal 18,5 ha

ecologische zone

maximaal 17 ha

infrastructuur/fietspaden

2,3 km

Oostland-Groenzone

sanering oud glas

20 ha

vernieuwing oude glastuinbouw

50 ha

nieuwe glastuinbouw

25 ha

wateropgave

16 ha

verbetering recreatie

35 ha

infrastructuur/fietspaden

11 km

Totaal

nieuwbouwwoningen

2000

herstructurering bebouwd gebied (oud glas)

145 ha

gebundeld glas (nieuw)

35 ha

landschap/natuur/recreatie

16 ha

water(opgaven)

75.000 m³

Financieel overzicht | Mooi en Vitaal Delfland

Totale kosten

€ 185,9 mln.

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 34,9 mln.

Overige bijdragen

Provincie en lokale overheden

€ 64 mln.

Tuinbouw bedrijfsleven

€ 53,5 mln.

Marktpartijen

€ 8 mln.

Ontwikkelingsmaatschappij Nieuw Westland

€ 9,3 mln.

EFRO + MEI-subsidie

€ 3,5 mln.

Nota Ruimte budget

24 miljoen euro

Planoppervlak

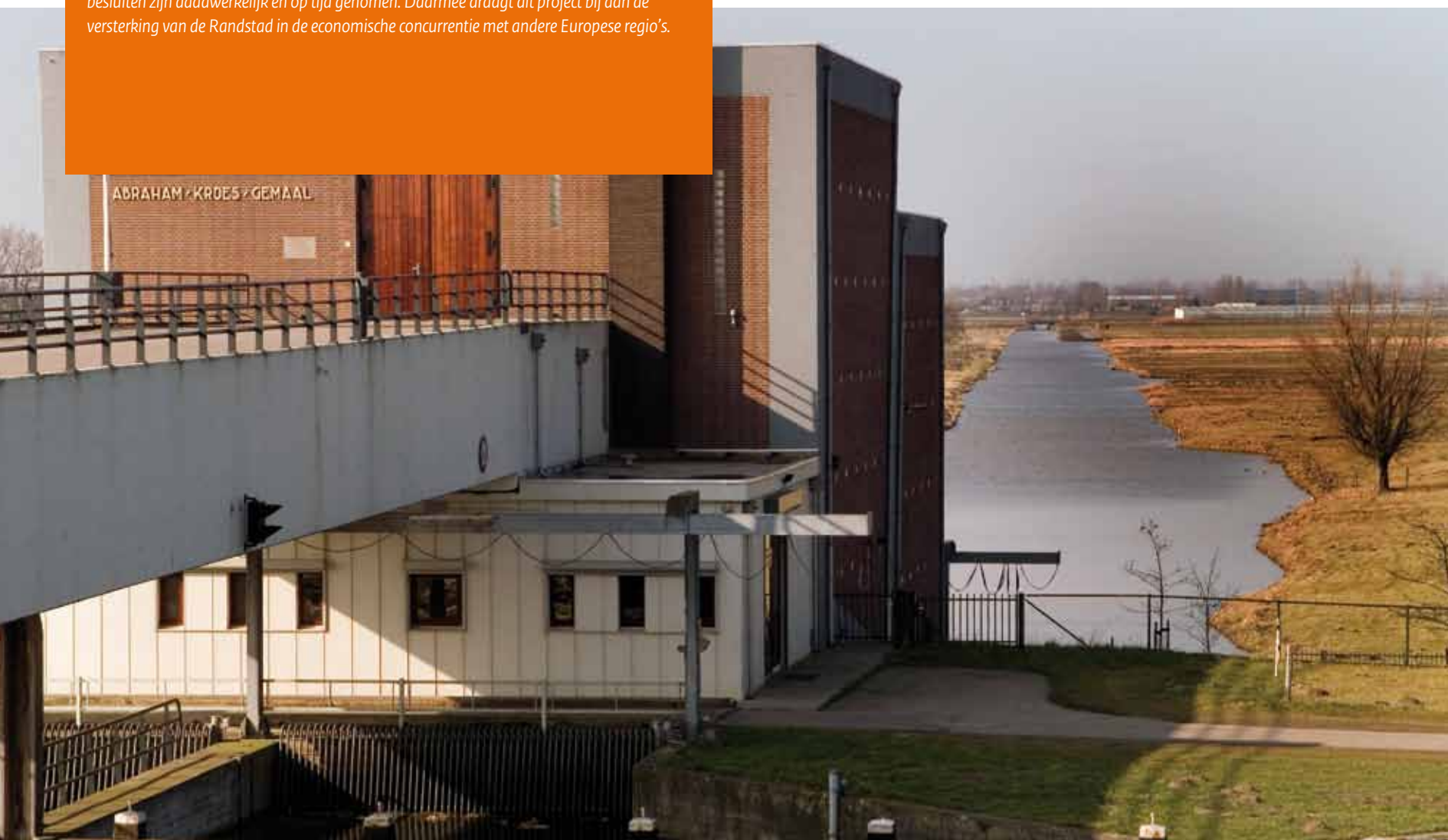
circa 1250 hectare

Trekker

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Dit project was onderdeel van het kabinetsprogramma Randstad Urgent. De geplande besluiten zijn daadwerkelijk en op tijd genomen. Daarmee draagt dit project bij aan de versterking van de Randstad in de economische concurrentie met andere Europese regio's.

Zuidplaspolder

Landelijk wonen én bedrijvigheid in de Randstad

Hoe ontwikkelen we woningbouw, glastuinbouw en natuur op het laagstgelegen punt van Nederland? Met een duurzame en klimaatbestendige inrichting van de Zuidplaspolder, het gebied tussen Rotterdam, Gouda en Zoetermeer - 6,74 m beneden de zeespiegel.

Leven met water

Extra ruimte voor wonen, werken en recreëren in de Zuidvleugel van de Randstad. Verantwoord, veilig en duurzaam. Dat is mogelijk, want de waterinfrastructuur van de Zuidplaspolder wordt al ruim een eeuw zorgvuldig beheerd. De nieuwe uitdaging is om een parel te creëren voor heel Nederland, rekening houdend met alle belangen in het gebied. Wonen in een landelijk en dorps woonmilieu, (natte) natuur en waterberging, nieuwe glastuinbouw en bedrijvigheid krijgen een plek in het plan. Dit wordt de uitvalsbasis voor Randstedelingen die nu de provincie uit trekken op zoek naar een groenere, luxere, ruimere woonomgeving.

Sneller, duurzamer

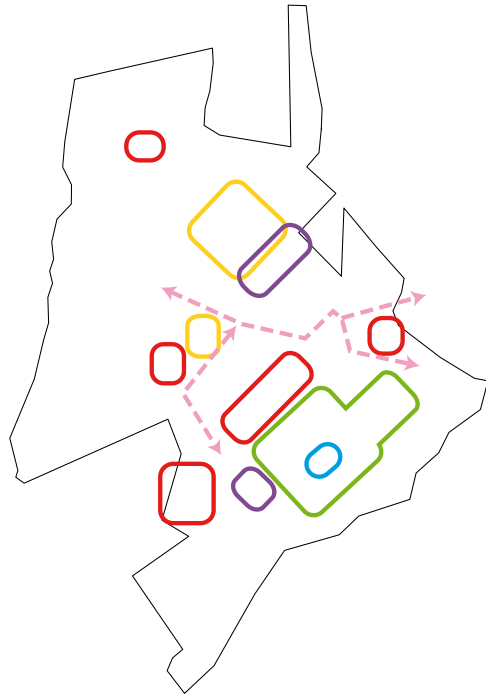
De Rijksbijdrage is bestemd voor de volgende showcase-onderdelen: versnelde aanleg van natuur, een duurzame en innovatieve glastuinbouw en klimaatbestendig bouwen. Zo zijn er voorbeeldprojecten rond zowel klimaatbestendigheid (paalwoningen, wegen als compartimenteringdijken, in hoogte verstelbare vloeren) als klimaatneutraliteit (isolatie, benutting van zon, wind en

omgevingswarmte). Ruim tachtig hectare verouderde en verrommelde glastuinbouw wordt geherstructureerd.

| Bewoners en tuinders wisselen energie uit |

Energieweb

Bijzonder is ook het indrukwekkende programma om de CO₂-uitstoot van de glastuinbouw te verminderen en het watergebruik te verduurzamen. Door de kassen te voorzien van CO₂ uit het Rotterdamse Rijnmondgebied, en ze vervolgens in een 'energieweb' te koppelen aan woonwijken, kunnen tuinders warmte en energie uitwisselen met bewoners. Het aandeel duurzame energie (o.a. geothermie) moet 40% bedragen – het tienvoudige van wat in de glastuinbouwsector gebruikelijk is. De beoogde reductie in CO₂-uitstoot bedraagt 20.000 ton per jaar en ligt daarmee de helft lager dan normaal.

Aansluiting op rijksdoelstellingen

klimatebestendigheid

- stabiel en robuust watersysteem
- langetermijnwateropgave

duurzaamheid

- verduurzamen glastuinbouwproductie

toename woningbouw

- gewenste woon- en werkmilieus
- differentiatie woonmilieus

ontwikkeling groen

herstructurering en bundeling

optimale bereikbaarheid

- verbeteren bereikbaarheid en mobiliteit
- ontwikkelen openbaar vervoersaansluiting

bedrijventerrein

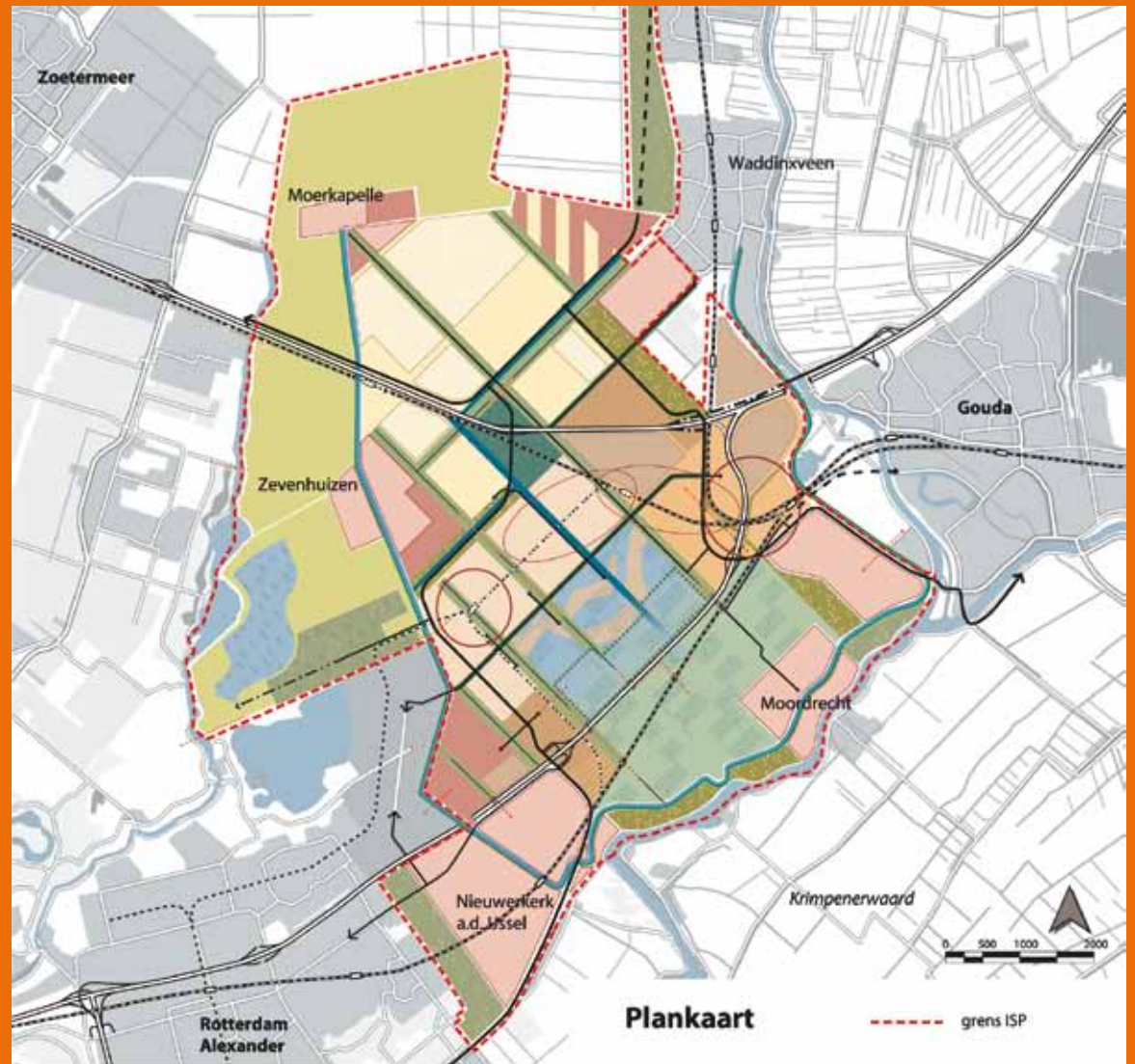
- voldoende aanbod van ruimte voor bedrijvigheid

behoud en versterken greenports

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland: duurzame, innovatieve ontwikkeling (kennis)

Startprogramma woningbouw 7.000 woningen

Plankaart

--- grens ISP

Occupatie

- bestaand en gepland: wonen en werken
- nieuw: accent wonen (aan bestaande kernen)
- nieuw: accent wonen
- bestaand en gepland: accent werken
- nieuw: accent werken
- bestaand en gepland: glastuinbouw
- nieuw: glastuinbouwbedrijvenlandschap
- reservegebied glastuinbouw of nieuw wonen
- nieuw: wonen, werken en voorzieningen
- nieuw: accent werken / voorzieningen
- concentratiegebieden 1e fase
- concentratiegebieden 2e fase
- agrarisch landschap
- kreekkruggebied: accent wonen
- plantage kwadrant

Infranetwerken

- (inter)nationale weg
- nationale weg - *optioneel*
- regionale gebiedsontsluitende weg
- regionale gebiedsontsluitende weg - *reservering*
- regionale gebiedsontsluitende weg - *optioneel*
- lokale gebiedsontsluitende weg
- lokale gebiedsontsluitende weg - *reservering*
- rail
- Nesselandlijn - *inclusief reservering verlenging*
- hov lijn - *reservering*
- halte aan rail
- zoekgebied halte op hoofdlijnnet
- halte in studie
- fietspassage
- overkruizing snelweg

Groen blauw casco

Linten, lanen en tochten

- lintzones
- lanen
- verbrede tochten

Groen- en waterstructuur

- recreatie landschap
- restveengebied
- kreekkruggebied: accent groen en water
- natuurkerngebied

- groene zone
- grootschalige waterberging
- recreatie water
- ringvaart

“Dit gebied dat eigenlijk de voortuin van de Zuidvleugel is, moet je op orde houden. Grote steden kunnen groene en ruimere woonmilieus niet accommoderen. We kunnen hier een mooi gebied ontwikkelen, en daarbij houden we wel rekening met de integraliteit. Groen, natuur, water, huizen en kassen moeten een prachtig geheel worden.”

Riek Bakker, stedenbouwkundige en oud-adviseur gebiedsontwikkeling van het Ministerie van VROM, ambassadeur Randstad Urgent

Looptijd

2010 – 2020 (fase 1)

Locatie

Gebied tussen Rotterdam, Gouda en Zoetermeer

Samenwerkingspartners

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeenten Zuidplas, Gouda, Waddinxveen, Rotterdam, Lansingerland, Zoetermeer
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (ISMH)
- Stadsregio Rotterdam, Stadsgewest Haaglanden
- Ministeries van VROM, EZ, LNV en VenW
- Kamers van Koophandel van Haaglanden en Rotterdam
- LTO-Noord Glaskracht
- Consept (samenwerkingsverband van 7 natuur- en milieuorganisaties)
- Bouwend Nederland

Resultaten

nieuwbouwwoningen

7000

(natte) natuur en waterberging

400 ha

nieuwe glastuinbouw

200 ha

herstructurering oud glas

80 ha

bedrijventerrein

100 ha

infrastructuur

parallelstructuur Gouweknoop inclusief moordrechtboog, fietspaden, ongelijkvloerse overwegen, vierde tocht

“Als je hier om waterstaatkundige redenen niet bouwt, dan kun je in de rest van laagwest Nederland ook niet bouwen. De Zuidplaspolder is een droogmakerij, waar de waterhuishouding al anderhalve eeuw op een goede manier wordt uitgevoerd en waar mogelijkheden zijn voor ontwikkeling. Overigens zonder daarbij uit het oog te verliezen dat daar de waterinfrastructuur op moet worden aangepast.”

Hans Oosters, dijkgraaf Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Financieel overzicht | Zuidplaspolder

Totale kosten

€ 172 mln

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 24 mln.

Overige bijdragen

Provincie Zuid-Holland

€ 32,25 mln.

Regionale Ontwikkelingsorganisatie Zuidplas

€ 6,9 mln.

Alternatieve locaties Hoek- sche Waard

Nieuw Reijerwaard /
Westelijke Dordtse Oever

Nota Ruimte budget

25 miljoen euro (11 miljoen euro voor Nieuw Reijerwaard en 14 miljoen euro voor Westelijke Dordtse Oever)

Planoppervlak

459 hectare

Trekker

Ministerie van Economische Zaken

Dit project was onderdeel van het kabinetsprogramma Randstad Urgent. De geplande besluiten zijn daadwerkelijk en op tijd genomen. Daarmee draagt dit project bij aan de versterking van de Randstad in de economische concurrentie met andere Europese regio's.

Tussen haven en achterland

De locaties Nieuw Reijerwaard en Westelijke Dordtse Oever dienen als de alternatieve locaties voor een bovenregionaal bedrijventerrein, dat oorspronkelijk in de Hoeksche Waard zou worden gerealiseerd. Beide projecten dragen bij aan de herprofilering van Nieuw Reijerwaard en de Westelijke Dordtse Oever en daarmee aan voldoende, op de vraag afgestemde, ruimte voor bovenregionale, havengerelateerde bedrijvigheid.

Met dit project wordt in het kader van het Rijksbeleid, gericht op integrale gebiedsontwikkeling, een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van beide locaties. De economische aantrekkingskracht van de Zuidvleugel van de Randstad wordt hiermee verder versterkt. Om voldoende groei-ruimte voor havengerelateerde bedrijvigheid te realiseren is binnen en buiten de provincie gezocht naar mogelijke uitloopgebieden. Na een omstreden optie aan de rand van het nationale landschap de Hoeksche Waard zijn nu in overleg met de regio twee geschikte locaties geselecteerd waar de behoefte aan economische bedrijvigheid voor de komende tijd innovatief en duurzaam kan worden ingevuld.

Versnellingsproject

De locaties Nieuw Reijerwaard en de Westelijke Dordtse Oever voldoen in alle opzichten aan de wens om netto 120 hectare nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen tot 2020. Deze eerste stap in de ontwikkeling is strategisch van groot belang. Het Rijk ondersteunt de ontwikkeling van sterke economische bedrijvigheid met voldoende ruimtelijke kwaliteit. Een bovenregionaal bedrijventerrein gericht op havengerelateerde bedrijvigheid is van groot belang voor de Nederlandse economie. Dit vraagt om extra investeringen in aspecten als bereikbaarheid, herverkaveling, milieu en landschappelijke inpassing.

Nieuwe bedrijvigheid

Om de bedrijfslocaties in Nieuw Reijerwaard te kunnen herinrichten wordt de Provinciale Structuurvisie aangepast. Glastuinbouw maakt plaats voor havengerelateerde bedrijvigheid. Hieraan worden landschappelijke eisen en milieuvoorwaarden gesteld en de nieuwe bedrijvigheid zal zich primair richten op bedrijvigheid die aanvullend dan wel versterkend is voor het reeds aanwezige

agrologistieke cluster van de Freshport Barendrecht/Ridderkerk. Zo sluit het plan optimaal aan op de mogelijkheden van het gebied en de ontwikkeling van een fruitoverslag in het project Stadshavens. Een uitstekende bereikbaarheid is van groot belang voor de havensector.

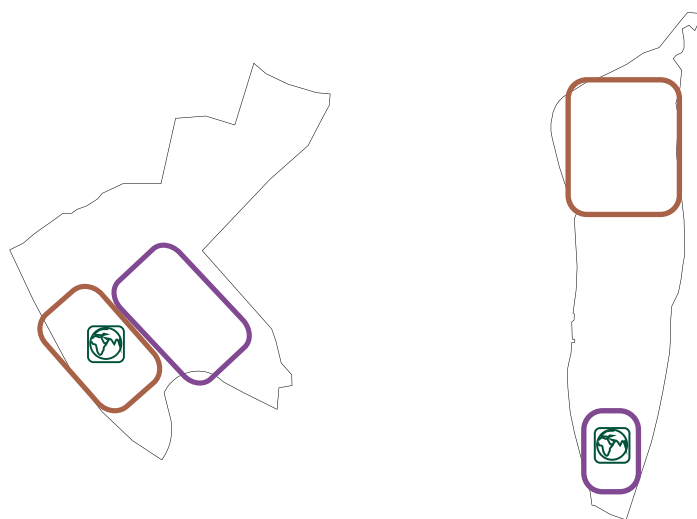
| Maritieme industrie, food en recycling |

Grootschalige herstructurering

In Dordrecht wordt de gehele Westelijke Oever herontwikkeld, van Zeehaven tot en met Dordtse Kil I, II, III en IV. Van de totale hoeveelheid ruimte is ongeveer de helft geschikt als bovenregionaal bedrijventerrein voor havengerelateerde activiteiten zoals maritieme industrie, food, recycling en containerservice. Een goede aansluiting op de infrastructuur is in ontwikkeling. Om de herinrichting compleet te maken zijn ook het Masterplan Zeehaven, het zoneren van de oude bedrijventerreinen Dordtse Kil I en II, de aanleg van een parkeerterrein voor vrachtwagens en de sanering van een woonwagencentrum van belang. De nieuwe locatie Dordtse Kil IV wordt duurzaam ontwikkeld.

Groene verbindingen

Groene verbindingen met het stedelijke gebied in Rotterdam, Ridderkerk en Barendrecht zijn onderdeel van de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard. Ook bij de Westelijke Dordtse Oever wordt veel aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing en de aansluiting op het omliggende gebied. De Drechtsteden worden omringd door waardevolle landschappen en uitbreiding kan dan ook alleen binnen de steden plaatsvinden.

Aansluiting op rijksdoelstellingen

duurzaamheid

ontwikkeling groen

- versterken EHS, natuur, nationaal landschap

herstructurering en bundeling

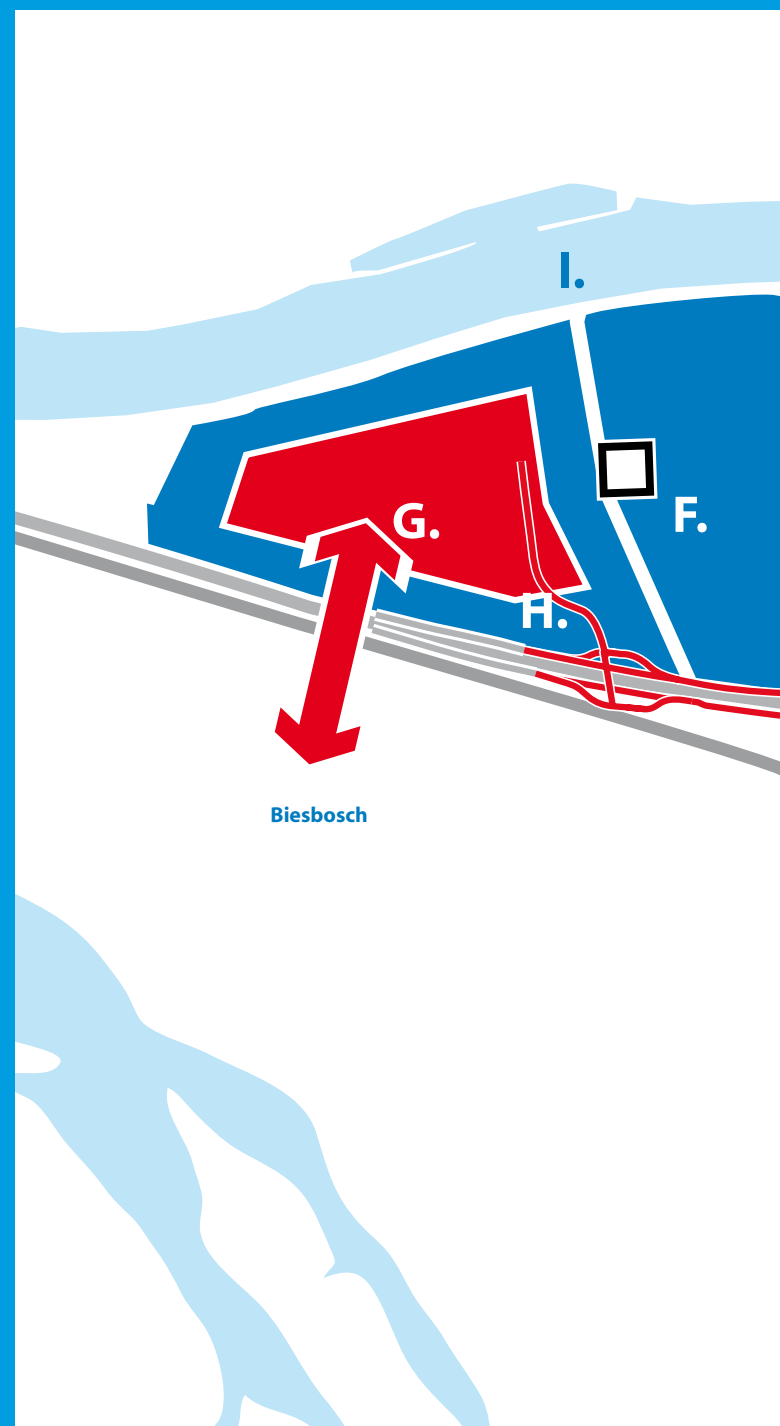
- bundeling van verstedelijking in stedelijke netwerken

bedrijventerrein

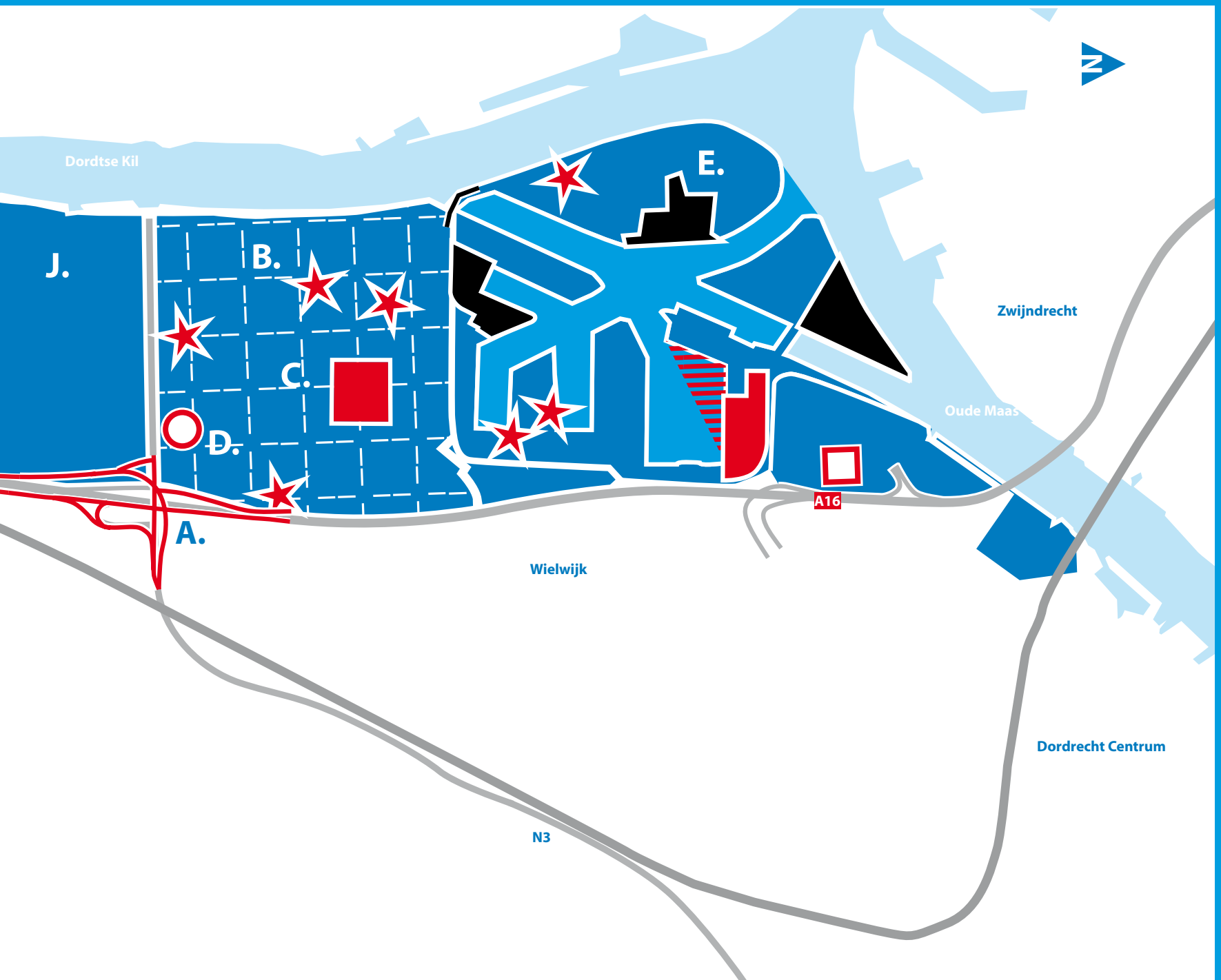
- voldoende aanbod van ruimte voor bedrijvigheid
- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland
- versterking mainports
- economische structuurversterking

optimale bereikbaarheid

- verbeteren bereikbaarheid en mobiliteit

Westelijke Dordtse Oever

Looptijd

Tot 2019

Locatie

Zuid-Holland, in Ridderkerk (Nieuw Reijerwaard)
en Dordrecht (Westelijke Dordtse Oever)

Samenwerkingspartners

- Rijkswaterstaat
- Gemeente Ridderkerk
- Gemeente Dordrecht
- Provincie Zuid-Holland
- Stadsregio Rotterdam
- Gemeente Rotterdam
- Havenbedrijf Rotterdam
- Kamer van Koophandel regio Rotterdam
- Waterschap Hollandse Delta

Resultaten

herstructurering bebouwd gebied

459 ha
waarvan bedrijventerrein 364 ha
waarvan oud glas 95 ha

nieuw bedrijventerrein

180 ha
waarvan havengerelateerd 120 ha

groen

40 ha

Financieel overzicht | Nieuw Reijerwaard / Westelijke Dordtse Oever

Totale kosten

€ 286,2 mln.

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 25 mln.

€ 11 mln. voor Nieuw Reijerwaard

€ 14 mln. voor Westelijke Dordtse Oever

Overige bijdragen

Provincie Zuid-Holland

pm (volgt in de 2e fase van het project)

Gemeente Dordrecht, Rotterdam en Ridderkerk

€ 45,5 mln.

Havenbedrijf

€ 10 mln.

Nota Ruimte budget
30 miljoen euro

Planoppervlak
425 hectare

Trekker
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Dit project was onderdeel van het kabinetsprogramma Randstad Urgent. De geplande besluiten zijn daadwerkelijk en op tijd genomen. Daarmee draagt dit project bij aan de versterking van de Randstad in de economische concurrentie met andere Europese regio's.

Oude Rijnzone

Naar een geolied hart in de Randstad

Midden in de Randstad en in het Groene Hart ligt van oudsher een stedelijke zone langs de Oude Rijn. Het is een grillige zone van verouderde bedrijventerreinen en rommelig groen, afgewisseld met steden en dorpen. Hier valt ruimtelijk veel winst te behalen, voor het Groene Hart en voor de Randstad. Het Rijk geeft in dit gebied een impuls aan de herstructurering van bedrijventerreinen, de verbetering van de bereikbaarheid en woonlocaties en het groen.

Regionaal en nationaal belang

Het landelijk gebied tussen Leiden en Woerden, met verouderde bedrijventerreinen en bedrijven uit de nijverheidssector, is sterk verrommeld. Aansluiting op de hoofdwegen is vaak slecht. Deze uitgangspunten vormen de basis voor herontwikkeling, om de locatie beter te kunnen benutten. Samen met de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Rijnwoude, Alphen aan den Rijn en Bodegraven heeft de provincie Zuid-Holland een bedrijventerreinenstrategie opgesteld. Daarin wordt minder ruimte gereserveerd voor bedrijvigheid (door een verwachte lagere behoefte) en de herstructurering versneld. De uitrol van nieuwe bedrijventerreinen is uitgesteld. Op deze manier wordt zuinig met de ruimte omgegaan en wordt verrommeling tegengegaan. De herontwikkeling is van regionaal belang voor werkgelegenheid, infrastructuur en woonvoorziening, maar ook natuurgebied het Groene Hart heeft er baat bij.

Extra oeververbinding

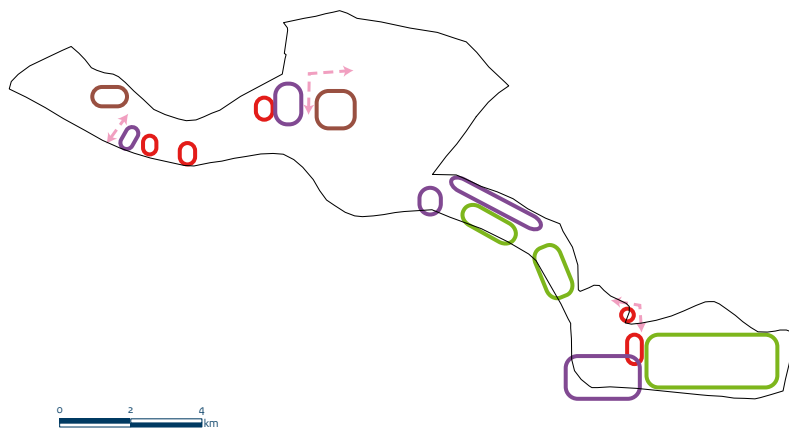
Het project Oude Rijnzone verweeft de functies wonen, werken, infrastructuur en groen. In acht deelprojecten werken de gemeenten samen aan een verbetering van de omgevingskwaliteit. Het accent van de herontwikkeling van bedrijventerreinen ligt op Alphen aan den Rijn en Rijnwoude, waar een extra oeververbinding een essentiële schakel vormt in de verbeterde ontsluiting. Bij stations van de geplande Rijn-Gouwelijn is nieuwe ruimte

voor wonen en werken voorzien dicht bij het openbaar vervoer. Groen uitloopgebied wordt gesitueerd bij Rijnwoude en Bodegraven. Dit zorgt voor aantrekkelijke woonmilieus vlakbij de Randstad met hoge kwaliteit groen. Het landschap blijft in die gebieden onaangetast: groene buffers behouden de zichtlijnen van de Oude Rijn naar het Groene Hart.

| Groene vensters voor bijzondere doorzichten |

Economisch vitaal

Voor een economisch vitaal gebied is het van belang om allerlei soorten mensen te huisvesten, van jong tot oud en met verschillende opleidingsniveaus. De wensen voor woningbouw worden daar op afgestemd. Het Groene Hart blijft zo gegarandeerd voorzien van voldoende arbeidskracht om economisch mee te kunnen draaien. En binnen deze groei is het van belang om de kernkwaliteiten van het landschap te bewaken, zoals de groene vensters. Deze bijzondere doorzichten zijn kenmerkend voor het landschap. Het Rijk ziet dan ook toe op een kwalitatieve inpassing van groen, wonen en bedrijvigheid in de omgeving, in samenwerking met lagere overheden en lokale uitvoeringsinstanties.

0 2 4 km

Aansluiting op rijksdoelstellingen

toename woningbouw

ontwikkeling groen

herstructurering en bundeling

optimale bereikbaarheid

bedrijventerrein

– voldoende aanbod van ruimte voor bedrijvigheid

– versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland

Looptijd

Tot 2020

Locatie

Van Leiden tot Woerden, langs de Oude Rijn, in het Groene Hart

Samenwerkingspartners

- Provincie Zuid Holland
- Gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Rijnwoude, Alphen aan den Rijn en Bodegraven
- Hoogheemraadschap van Rijnland

Resultaten

nieuwbouwwoningen

3000

bedrijventerrein (nieuw)

125 ha

herstructurering van bedrijventerrein ('zware herprofilering')

166 ha

herstructureringswinst

19 ha

landschap/natuur/recreatie

120 ha

water(opgaven)

infrastructuur

waarvan bruggen 1

Maximabrug

waarvan ecodeucten/viaducten 1

ongelijkvloerse aansluiting N11

“Zonder herstructurering dreigt er meer verrommeling, minder groen en minder bereikbaarheid. Dit moeten we aanpakken voor de kwaliteit en vitaliteit van het Groene Hart en de Randstad. Met deze succesvolle strategie laat de regio zien dat er wel degelijk veel winst te boeken is door herstructurering. Een paar jaar geleden stond de teller nog op 135 hectare nieuwe uitleg. Nu is dat nog maar 75 hectare. Dat is bijna 50 procent winst. Ik hoop dat deze strategie veel gevolg krijgt in andere regio's.”

Jacqueline Cramer, voormalig minister van VROM

Financieel overzicht | Oude Rijnzone

Totale kosten

€ 336 mln.

Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget

€ 30 mln.

Overige bijdragen

Provincie en lokale overheden

€ 76,3 mln.

Westelijke Veenweiden

Nota Ruimte budget

113 miljoen euro

Planoppervlak

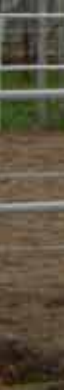
73.000 hectare in totaal voor alle projecten

Trekker

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

De Groene Ruggengraat, waar het project Westelijke Veenweiden onderdeel van uitmaakt, is een Randstad Urgent-project. Daarmee draagt dit project bij aan de versterking van de Randstad in de economische concurrentie met andere Europese regio's.

Nederlands landschap toekomstbestendig

Typisch Hollands zijn de laaggelegen polders met koeien, uitgestrekte weilanden, rust en openheid. Weidevogels en sloten maken het plaatje compleet. De toekomst van ons veenweidegebied is echter niet zeker als we doorgaan met het droogleggen van de bodem voor tuinbouw en melkveehouderij.

Zakkend veen

Nederland ligt laag. Al eeuwen weten we die unieke positie het hoofd te bieden, door het land te bemalen en de polders droog te houden. Hierdoor daalt de bodem. Dit komt steeds vaker op gespannen voet te staan met de functies in het gebied. Willen we het kenmerkende polderlandschap behouden, dan zullen we maatregelen moeten treffen. Want wonen en werken in zakkend veengebied brengt risico's met zich mee. Bemaling en waterinfrastructuur kosten steeds meer, gebouwen krijgen problemen met de fundering en natuurdoelen komen in gevaar. Alleen een integrale gebiedsaanpak kan dit Nederlandse landschap behouden. Daarom is een samenhangend programma van elf integrale gebiedsprojecten, een stimuleringsprogramma en een innovatieprogramma opgesteld.

Remmen, stimuleren, innoveren

Doel van het programma is remming van de bodemdaling, realisatie van een duurzaam en robuust watersysteem, versterking van de ruimtelijke kwaliteit en een duurzaam landgebruik. Dit gebeurt door herinrichting van deelgebieden, peilvakvergroting, peil aanpassingen en waterloopkundige maatregelen. Ook het beschikbaar maken van functies, aanpassing van landgebruik en bedrijfsinnovaties behoren tot de mogelijkheden.

Verschillende maatregelen

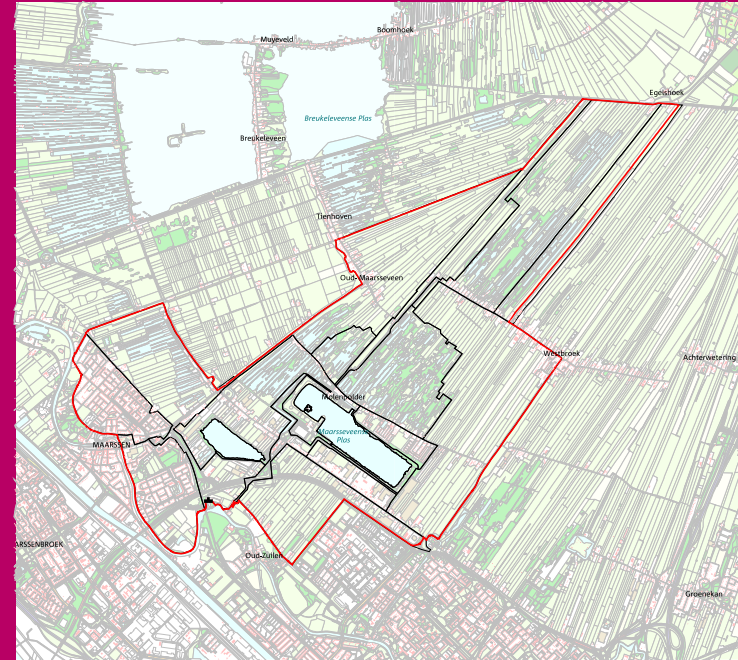
In negen geselecteerde deelgebieden van het programma worden de bodemdaling en de versnippering van het watersys-

teem aangepakt. Het pakket aan maatregelen is per gebied verschillend, afhankelijk van lokale, technische factoren, plaatselijk draagvlak en combinaties met andere ruimtelijke (rijks) opgaven zoals Natura 2000, de Groene Ruggengraat (EHS) en de Kaderrichtlijn Water. Het geheel vormt een complexe herstructurering van het gebied, gelegen in de Nationale Landschappen het Groene Hart en Laag Holland en verspreid over drie provincies.

Vernatting: voorbeelden

Bij de herontwikkeling in delen van de Gouwe Wiericke verandert landbouw in natuur in de meest zakkingsgevoelige delen, waardoor vernatting mogelijk is en de bodemdaling wordt geremd. In de overige delen wordt een duurzame waterinfrastructuur opgezet en zal de melkveehouderij vaak onder nattere omstandigheden worden voortgezet dan nu het geval is. Het watersysteem wordt versterkt door de aanleg van bufferzones, waterberging en de vermindering van het aantal peilvakken.

De verdroging van de Nieuwkoopse Plassen wordt eveneens aangepakt door de aanleg van bufferzones, sanering van glastuinbouw en natuurontwikkeling. En in Groot Wilnis-Vinkeveen wordt de veenbodemdaling teruggedrongen door onder meer natuurontwikkeling, onderwaterdrainage en dynamisch peilbeheer. Kavelruil, meer grondmobiliteit en bedrijfsverplaatsing houden de landbouw economisch rendabel.

Polder Maarsseveen Westbroek met peilvakken

Aansluiting op rijksdoelstellingen

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland

klimaatbestendigheid

- terugdringen bodemdaling
- stabiel en robuust watersysteem
- langetermijnwateropgave

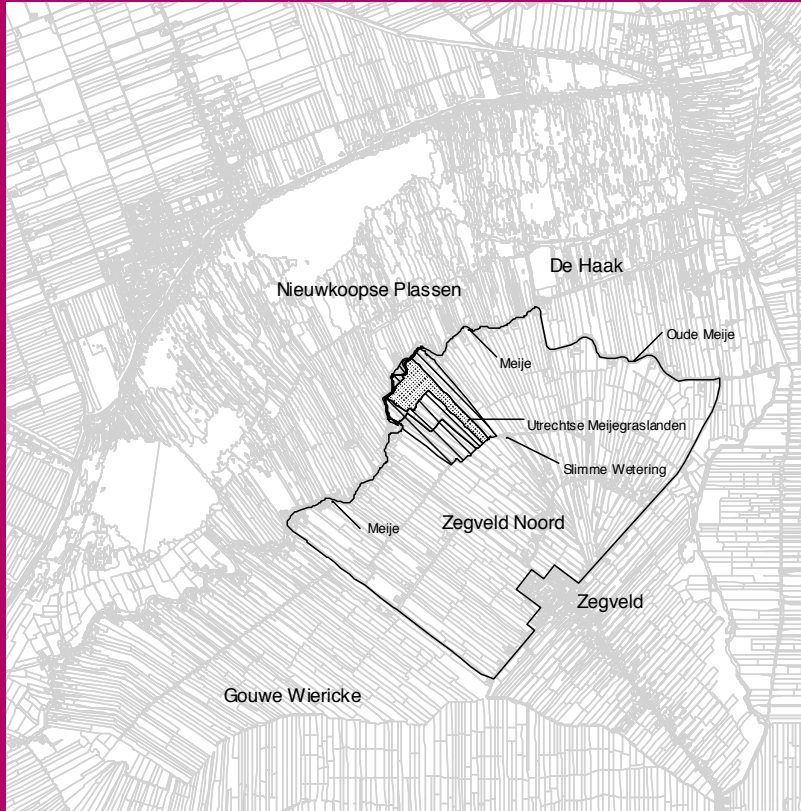
duurzaamheid

- behoud perspectief landbouw/melkveehouderij

ontwikkeling groen

- versterken EHS, natuur, nationaal landschap

herstructurering en bundeling

Ligging project Zegveld Noord

Begrenzing project Wilnis-Vinkeveen

Looptijd

2010-2014 voor besteding van het Nota Ruimte budget in 9 deelprojecten; realisatie tot 2018

Locatie

Een derde deel van het veenweidegebied in de Nationale Landschappen het Groene Hart en Laag Holland, verspreid over Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Deellocaties: Gouwe Wiericke, Nieuwkoopse Plassen, Krimpenerwaard, Kalverpolder, Zeevang, Westzaan, Zegveld-Noord, Maarsseveen Westbroek, Groot Wilnis Vinkeveen.

Samenwerkingspartners

- Ministeries van LNV, VROM en VenW
- Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht
- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Recreatieschappen
- Gemeenten
- Maatschappelijke organisaties en (particuliere) partijen waaronder Rijkswaterstaat, Staatbosbeheer, Natuurmonumenten
- Melkveehouderijsector

Resultaten

Remmen bodemdaling, verminderen risico's wateroverlast en watertekort, verbeteren waterkwaliteit, behoud perspectief landbouw/melkveehouderij en behoud en ontwikkeling cultuurlandschap

Financieel overzicht | Westelijke Veenweiden

Totale kosten	Definitieve bijdrage Nota Ruimte budget
€ 467 mln.	€ 113 mln.
Overige bijdragen	
ILG	€ 111,4 mln.
Waterschap	€ 85,1 mln.
Gemeenten	€ 6,3 mln.
Provincie	€ 37,1 mln.
Versnellingsgeld (Rijk)	€ 20 mln.
Europa	€ 2,9 mln.

Nota Ruimte budget

35 miljoen euro

Planoppervlak

300 hectare

Trekker

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Nieuwe Hollandse Waterlinie

Stevige nieuwe ruggengraat voor de Linie

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (de Linie) is een groot en omvangrijk historisch verdedigingsstelsel, dat loopt van Muiden (forteiland Pampus) tot aan de Biesbosch. Door de elementen van de Linie in ere te herstellen blijft belangrijk cultureel erfgoed bewaard – met een nieuwe recreatieve, landschappelijke en economische functie.

Ontwikkelmogelijkheden

Het nationale project Nieuwe Hollandse Waterlinie is op verschillende gronden een project van nationaal belang. Zo wordt het militaire verdedigingswerk als cultureel erfgoed ingezet bij de ruimtelijke transformatie. De Linie is in de Nota Ruimte opgenomen als een van de twintig Nationale Landschappen en staat op de voorlopige werelderfgoedlijst van UNESCO, vanwege het unieke karakter van de historische verdedigingslijn. De historische inundatiegebieden - waarbij overstroming als verdedigingsmechanisme dient - kunnen een rol spelen bij klimaatbeheersing, als locaties voor waterberging. Het project Nieuwe Hollandse Waterlinie geeft invulling aan de nieuwe maatschappelijke functie van de Linie. Duurzame groenontwikkeling is zo'n belangrijke nieuwe functie. Een groene zoom langs de oostelijke Randstad maakt het aantrekkelijk voor werknemers, nationaal en internationaal, om zich in het gebied te vestigen. Het hanteren van een groene overgang van stad naar platteland past bovendien bij de doelstellingen van beleidsdossier Mooi Nederland. Voor die ontwikkeling zijn investeringen nodig, want de kwaliteit van de ruim vijftig forten en werken van de Linie blijft achter. Gebrekkige voorzieningen en een matige ontsluiting vormen een hindernis voor verdere ontwikkeling. Door de forten ondernemersrijp te maken en aan te sluiten op nutsvoorzieningen ontstaan meer ontwikkelmogelijkheden voor private bedrijven.

Meer ruimte voor recreatie

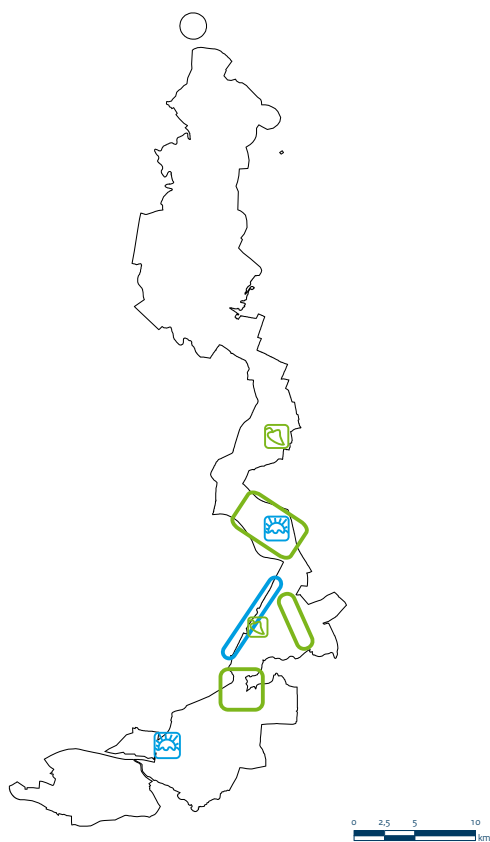
De investeringen vanuit het Nota Ruimte budget in de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn gericht op herstel en renovatie van de forten, landschapsontwikkeling,

(recreatieve) infrastructuur en waterbeheer. Betere toegankelijkheid van de forten betekent meer ruimte voor recreatie, gekoppeld aan een hoog voorzieningenniveau.

| Fraaie doorzichten |

Wandelpaden en kanoroute

Een betere infrastructuur helpt om de economie te stimuleren. In deelproject Rijnauwen-Vechten wordt de bereikbaarheid verbeterd door bijvoorbeeld parkeerfaciliteiten en het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen. Daarnaast is er ruimte voor het nationaal Liniecentrum, herontwikkeling van fort 't Hemeltje en herontwikkeling van de tankgracht, met een nieuwe recreatieve en mogelijk ook ecologische functie. In deelproject Linieland is de aanleg van de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal nabij de Plofsluis gezichtsbepalend. Ook de komst van de pont Honswijk-Everdingen en het transferium langs de A27 dragen bij aan een betere recreatieve ontsluiting. Er komt een kanoroute en diverse recreatieve paden worden aangelegd. Het Eiland van Schalkwijk krijgt fraaie doorzichten en door middel van de inrichting zal hier de werking van de Nieuwe Hollandse Waterlinie beleefbaar worden gemaakt. Het deelproject Diefdijk-Lingekwartier zet de komende jaren onder meer in op het behoud van de grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Diefdijklinie die versterkt gaat worden. Het herstel en de bereikbaarheid van de forten wordt aangepakt. De projecten sluiten nauw op elkaar aan en vormen zo de basis voor het herstel van de hele Nieuwe Hollandse Waterlinie.

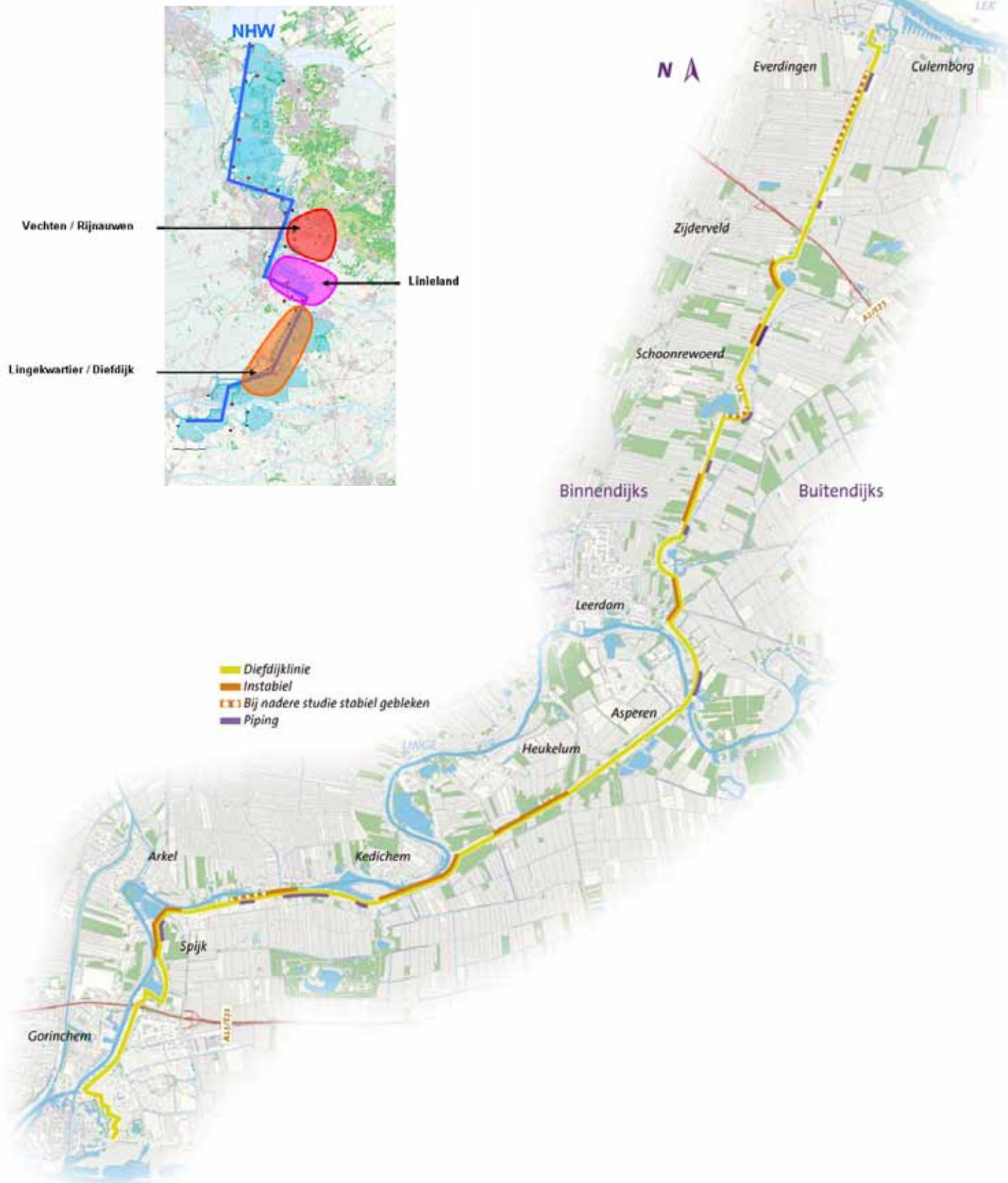
Aansluiting op rijksdoelstellingen

klimaatbestendigheid

- stabiel en robuust watersysteem,
- langetermijnwateropgave

ontwikkeling groen

- opheffen tekort recreatief groen
 - bereikbaar en toegankelijke recreatieve voorzieningen
 - bovenregionaal recreatiegebied
-
- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland (algemene doelstelling Nota Ruimte)
 - bevorderen krachtige steden en vitaal platteland, behoud en versterking variatie tussen stad en land
 - verbetering van ruimtelijke en stedelijke kwaliteit in nationale stedelijke netwerken, borging en ontwikkeling nationale ruimtelijke waarden

Diefdijk met kazematten bij Everdingen

Lineland: inundatiekanaal Tull en 't Waal

